

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžo/10/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014200003
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014200003.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : VILLA RUSTICA, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 36, IČO : 44 211 601, právne zastúpený : G. Lehnert, k.s., so sídlom kancelárie v Bratislave, Rajská 7, IČO : 31 347 762, proti žalovanému : Okresný úrad Bratislava, Odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom v Bratislave, Tomášikova 46, v konaní o preskúmanie zákonnosti a postupu rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. OU-BA-OVBP2-2013/754-KOL z 30. októbra 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 1/2014-38 z 22. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 1/2014-38 z 22. októbra 2015 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 1S 1/2014-38 z 22. októbra 2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie krajského súdu“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. OU-BA-OVBP2-2013/754-KOL z 30. októbra 2013 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného správneho orgánu“), ktorým Okresný úrad Bratislava, Odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „žalovaný správny orgán“) zrušil rozhodnutie Mestskej časti Bratislava - Dúbravka č. SU-10428/2758/2013Ma zo 16. júla 2013 z dôvodu nezákonnosti. Krajský súd žalobcovi a účastníčke pribratej do konania náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že v posudzovanej veci je nespornou skutočnosť, že žalobca bol účastníkom územného konania v ktorom žiadal umiestniť stavbu „Obytná zóna Brižite - sever, Bratislava - Dúbravka, Obytný súbor „D“, časť D/1“. Do tohto konania sa o účastníctvo prihlásila pani W. podaním z 19. februára 2013 v zmysle ustanovenia § 34 ods. 2 stavebného zákona, o ktorej žiadosti rozhodol Stavebný úrad Mestskej časti Bratislava Dúbravka rozhodnutím č. SU-

10428/2758/2013/Ma zo 16. júla 2013 tak, že pani W. nie je účastníkom územného konania na predmetnú stavbu. Žalovaný správny orgán napadnutým rozhodnutím uvedeným v záhlaví rozsudku, ako odvolací orgán, rozhodnutie stavebného úradu zrušil, ktoré rozhodnutie žiadal žalobca podanou žalobou preskúmať a následne zrušiť.

Rozhodnutie o nepriznaní účasti v konaní je nepochybne procesným rozhodnutím, ale v zmysle § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku sú zo súdneho preskúmania vylúčené len také rozhodnutia, ktoré sa týkajú vedenia konania a pretože v danom prípade nejde o dané rozhodnutie, nemožno ho vylúčiť z možnosti preskúmania súdom na základe žaloby podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Rozhodnutie o nepriznaní účasti v konaní je súčasťou územného konania, a preto aktívna legitímácia žalobcu na podanie predmetnej žaloby bola jednoznačne daná.

Ďalej krajský súd poukázal na ustanovenia § 34 ods. 2 a § 140 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a ustanovenie § 3 ods. 1 a ods. 2 Správneho poriadku a skonštatoval, že žalobca podanou žalobou namietal, že jeho práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti mohli byť rozhodnutím o vylúčení pani W. priamo dotknuté, pretože ak by žalovaný správny orgán napadnutým rozhodnutím nepriznal pani W. postavenie účastníka konania, neprihliadalo by sa na ňou podané odvolanie proti rozhodnutiu o umiestnení stavby „Obytná zóna Brižite - sever, Bratislava - Dúbravka, Obytný súbor D, časť D/1“ a odvolací orgán by nikdy nerozhodoval o tomto odvolaní a ani o právach priznaných žalobcovi vo vydanom územnom rozhodnutí a rozhodnutie o umiestnení stavby by nadobudlo právoplatnosť.

Následne krajský súd skonštatoval, že pojem účastník konania patrí ku kľúčovým pojmom správneho poriadku, pretože prostredníctvom tohto subjektu dochádza v správnom konaní k individualizácii abstraktných vzťahov upravených v hmotnoprávných predpisoch. Legálna definícia účastníka konania v správnom poriadku je formulovaná relatívne široko, aby postihla čo najširší okruh subjektov, ktorých sa môže správne konanie dotknúť. Správny orgán je povinný v priebehu celého správneho konania skúmať, ktoré subjekty spĺňajú podmienky pre priznanie postavenia účastníka konania, a upresňovať okruh účastníkov v súlade s definíciou účastníka konania (ustanovenie § 14 Správneho poriadku). Účastníci konania sú nositeľmi základných procesných práv a povinností (ustanovenia § 3 ods. 2 a ods. 3 a § 4 Správneho poriadku), ktoré sa konkretizujú v jednotlivých ustanoveniach správneho poriadku a predmetom rozhodovania správneho orgánu podľa sú práva, právom chránené záujmy a povinnosti fyzických alebo právnických osôb. Účastníkom konania je v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku zo zákona aj tá osoba, ktorej práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté.

Stavebný zákon je osobitným zákonom vo vzťahu k správneho poriadku a postavenie účasti v územnom konaní upravuje v ustanovení § 34. V zmysle odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia stavebného zákona, účastníkom v územnom konaní o umiestnení stavby je aj fyzická osoby, ktorej vlastnícke a iné práva k pozemkom alebo stavbám, ako aj k susedným pozemkom a stavbám môže byť rozhodnutím priamo dotknuté. V ustanovení § 139 ods. 2 písm. d/ definuje, že ak používa pojem „susedná stavba“, rozumie ňou aj stavbu na takom pozemku, ktorý nemá síce spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní podľa tohto zákona ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté.

Ak hmotnoprávne postavenie pani W. môže byť po vydaní rozhodnutia iné ako pred vydaním rozhodnutia, treba jej umožniť účasť na konaní, aby v ňom mohla obhajovať svoje práva alebo právom chránené záujmy. Len čo sa konanie začalo, vzniká takýmto osobám procesný právny nárok, aby boli pribrané do konania. Správny orgán má povinnosť, aby každému, kto sa naň obráti s tvrdením, že rozhodnutie sa môže priamo dotýkať jeho práv, právom chránených záujmov alebo povinností, priznal postavenie účastníka konania, a takto s ním zaobchádzal dovedy, kým sa preukáže opak. Pani W. bolo oznámené začatie konania, bola počas územného konania aktívna, uplatnila námietky a stavebný úrad o nich aj rozhodol, teda konal s ňou ako s účastníčkou konania.

Podľa názoru krajského súdu tým, že žalovaný správny orgán napadnutým rozhodnutím zrušil rozhodnutie stavebného úradu, ktorým nepribal do územného konania pani W., neukrátil žalobcu na jeho právach. Správny poriadok každému účastníkovi konania priznáva spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, rovnako, ako aj procesnú spôsobilosť. Procesná spôsobilosť je spôsobilosť samostatne uplatňovať svoje procesné práva a povinnosti ustanovené správnym poriadkom prostredníctvom procesných úkonov, napr. vziať podanie späť, podať odvolanie atď., s cieľom vyvolať procesnoprávne dôsledky a žalobca je povinný strpieť uplatnenie procesných práv účastníkom správneho konania.

Krajský súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že námietky žalobcu uvedené v žalobe neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia, neboli zistené žiadne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že žalobca bol ukrátený na svojich právach v súvislosti s vydaním napadnutého rozhodnutia. Krajský súd v konaní nezistil takú vadu, ktorá by mohla mať za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia, a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania krajský súd nepriznal. Pribratjej účastníčke správneho konania krajský súd náhradu trov konania nepriznal, pretože za súčasnej právnej úpravy nemožno od žalobcu spravodlivo žiadať, aby nahradil trovy konania vzniknuté účastníkovi, ktorého súd musí podľa § 250 ods. 1 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku do konania pribrať, hoci žalobca jeho pribratie do konania sám nemohol nijako ovplyvniť (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Sžp/14/2011 a sp. zn. 8Sžo/52/2011).

Žalobca podal riadne a včas proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 1/2014-38 z 22. októbra 2015 odvolanie (ďalej len „podané odvolanie“ a „odvolanie žalobcu“), v ktorom sa domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného správneho orgánu. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný správny orgán nevyjadril.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ustanovenia § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v žalobcom podanom odvolaní podľa ustanovenia § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ale ani na zmenu.

Predmetom konania pred krajským súdom bolo preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. OU-BA-OVBP2-2013/754-KOL z 30. októbra 2013, ktorým Okresný úrad Bratislava, Odbor výstavy a bytovej politiky zrušil rozhodnutie Mestskej časti Bratislava - Dúbravka č. SU-10428/2758/2013Ma zo 16. júla 2013 z dôvodu nezákonnosti.

Odvolací súd sa v prvom rade musí vysporiadať s námietkou žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia krajského súdu pre jeho nedostatočné odôvodnenie v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, ktorú vzniesol žalobca v podanom odvolaní. V prípade, že je námietka žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia krajského súdu dôvodná, už táto okolnosť musí viesť k zrušeniu rozhodnutia krajského súdu.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia krajského súdu vidí žalobca v tom, že krajský súd sa vo svojom

rozhodnutí nevysporiadal s tým, či rozhodnutie žalovaného správneho orgánu spĺňa zákonné požiadavky, a teda či vykonané dokazovanie v konaní o účastníctve pani W. odôvodňuje záver o tom, že spĺňa definíciu účastníctva v zmysle ustanovenia § 34 ods. 2 Stavebného zákona, ako to tvrdí žalovaný správny orgán, a či je takýto záver obsiahnutý v rozhodnutí žalovaného správneho orgánu riadne odôvodnený.

Na úvod odvolací súd uvádza, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je jedným z princípov, ktoré predstavujú súčasť práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť a to s odkazom na ustanovenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu potom musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

Odvolací súd dáva v tejto súvislosti do pozornosti aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 741/06 podľa ktorého „odôvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Soudy jsou povinny svá rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny“.

Podľa názoru odvolacieho súdu je súd povinný sa vo svojom rozhodnutí vždy riadne vysporiadať so všetkými podstatnými žalobnými námietkami. Ak súd správnu žalobu zamietne, pričom sa zabudne zaoberať niektorou z podstatných námietok žalobcu v podanej žalobe, neostáva odvolaciemu súdu nič iné, ako jeho rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku na ďalšie konanie a to aj vtedy, ak by žalobné námietky odvolací súd mohol sám spoľahlivo posúdiť z obsahu predložených spisov.

V prejednávanej veci odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými podstatnými žalobnými námietkami žalobcu, keď úplne odignoroval žalobné námietky obsiahnuté v bode II., bode III. a v bode IV. žaloby, ktoré smerovali k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, z ktorého nie je podľa žalobcu zrejmé ako žalovaný správny orgán hodnotil jednotlivé zistenia stavebného úradu a ako použil pri svojom rozhodovaní správnu úvahu a k nesprávnemu právnemu posúdeniu žalovaným správnym orgánom vo vzťahu k rozhodovaniu o účastníctve pani W. v konaní. Napokon krajský súd sa nevysporiadal ani s námietkou žalobcu, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote. Tým krajský súd porušil ustanovenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ako aj právo žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd musí preto námietke žalobcu o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu, ktorá spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť, čo má za následok vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, priznať relevanciu.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu musí byť podľa odvolacieho súdu zrejmé, prečo správny súd žalobnú argumentáciu žalobcu, smerujúcu k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, k nesprávnemu právnemu posúdeniu žalovaným správnym orgánom vo vzťahu k rozhodovaniu o účastníctve v konaní a k námietke, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote považoval za nesprávnu či vyvrátenú. Keďže rozhodnutie správneho súdu takéto odôvodnenie neobsahuje, považuje ho odvolací súd za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

S ohľadom na uvedené závery odvolací súd nie je nateraz oprávnený posudzovať spornú otázku z

vecného hľadiska. Vecné posúdenie by bolo predčasné, odvolací súd by vec posudzoval namiesto krajského súdu a tým by účastníkov konania pripravil o posúdenie veci nižšou súdnou inštanciou.

Odvolací súd konštatuje, že ak žalobca v konaní pred krajským súdom uplatnil námietky, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu krajský súd náležite nevysporiadal, je nutné rozhodnutie krajského súdu považovať za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo má za následok, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd preto dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, a preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 1/2014-38 z 22. októbra 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu postupovať pri preskúmaní rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy vo vyššie naznačenom smere. Jeho úlohou bude v ďalšom konaní, vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu so všetkými podstatnými námietkami, ktoré uplatnil žalobca v žalobe, ktorá smeruje proti rozhodnutiu žalovaného správneho orgánu. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd aj o náhrade trov konania (§ 224 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.